

PR1- A2: Orodja za usposabljanje svetovalcev

Poglavje št.: 6 DEL A

Partner:

***GrantXpert, FPIMM Brasov,
StoryTellMe***

Vsebina

1.0 Informacije o poglavju	3
2.0 Podatki o vsakem posameznem podpoglavju	5
3.0 Podrobna navodila za trenerja	17
4.0 Reference	17

1.0 Informacije o poglavju

Naslov poglavja: Digitalno in zeleno: gospodarska vzdržnost je odvisna od okoljske trajnosti: osnove trajnostnega in okolju prijaznega načrtovanja

Trajanje: 5 ur

Kratek uvod v poglavje:

MSP predstavljajo približno 99 % vseh podjetij v EU. Zato so pomemben partner gospodarstva EU, saj pomagajo usmerjati gospodarstvo v krožni model. Zadnjih nekaj let predstavniki evropskih institucij, združenj MSP in MSP, ter druge ključne zainteresirane strani na nacionalni in evropski ravni prizadevajo opredeliti različne vidike tega, kako lahko MSP prispevajo k izvajanju evropskega zelenega dogovora?

Opaziti je vse večjo zavest o potrebi po vključevanju MSP v razvoj standardov za doseganje ciljev digitalnega in zelenega prehoda. Posodobljena industrijska strategija je napovedala objavo strategije standardizacije za tretje četrtletje letošnjega leta. Ta strategija bi morala v celoti upoštevati potrebe MSP in pomagati h krepitvi evropskega sistema standardizacije, da bi MSP postala bolj konkurenčna in podprla dvojni prehod^{1,2,3,4}.

Vendar MSP nimajo vedno močnega glasu v procesu standardizacije, kar lahko vodi do tega, da standardi ne izpolnjujejo potreb MSP ali jih celo nesorazmerno obremenjujejo. Zato je treba več sredstev nameniti razvoju praktičnih vodnikov, da se olajša njihovo sprejemanje. V tem okviru je delo standardov za mala podjetja pomembno za zagotovitev, da so interesi MSP zastopani v procesu standardizacije^{5,6,7,8}.

Namen tega poglavja je seznaniti učence s trenutnimi politikami EU v zvezi s preходом MSP v bolj trajnostno in bolj zeleno okolje, vključno z digitalizacijo. Poleg tega se to poglavje osredotoča na finančno pomoč, ki jo malim in srednje velikim podjetjem zagotavlja EU za spodbujanje njihovega prehoda na bolj zelen in okolju prijazen status. Poglavje se osredotoča na različne poslovne modele in na to, kako jih je mogoče uporabiti za mala in srednja podjetja, da bi jim zagotovili nemoten prehod na zeleni, krožni in trajnostni obseg EU, hkrati pa raziskuje splošno pokrajino zelenih in trajnostnih malih in srednje velikih podjetij po Evropi ter raziskuje dobre vaje¹⁻⁸.

Metode navodil:

Kot metodo poučevanja se uporablja predstavitev PPT. Učenci si bodo lahko ogledali diapozitive z informacijami o temi in bili vodeni do posebnih uporabnih povezav z dodatnimi informacijami in videoposnetki, povezanimi z obravnavanimi temami.

Predpogoji študentov:

Učenci ne potrebujejo nobenega osnovnega znanja, vendar je predlagano osnovno znanje o izrazih, kot so poslovni modeli, poslovni načrt itd.

Učni cilji in cilji:

Glavni cilji in cilji tega modula so osredotočeni na:

- Pomagati učencem razumeti podporni sistem, ki ga EU zagotavlja MSP, da postanejo zelena, digitalna in trajnostna.
- možnostih financiranja, ki jih ponuja EU za MSP, ki želijo pridobiti zeleno in trajnostno miselnost ter poslovni model.
- Obveščanje učencev, kakšne možnosti imajo glede financiranja prek EU ali na nacionalni ravni v zvezi z njihovim zelenim in trajnostnim napredovanjem.
- Raziskovanje razpoložljivih možnosti podpore, ki jih EU zagotavlja različnim MSP v smislu organizacije, promocije, pomoči, komunikacije in dostopa do trga.

Zajeti učni rezultati:

Po zaključku tega modula bodo učenci sposobni:

- Poiskati vse podporne organe in sheme, ki jih zagotavlja EU za MSP, ki želijo postati zelena in trajnostna
- Razumeti, kako in kdaj lahko zaprosijo za financiranje svojega podjetja.
- Pridobiti znanje o glavnih organih financiranja iz EU, ki so povezani z zelenim in trajnostnim prehodom MSP
- Naučiti se različnih vrst financiranja, ki so na voljo v EU
- Pridobiti znanje o podpornem sistemu za MSP v Evropi
- Razumeti, kako lahko uporabijo organe in sheme, ki jih zagotavlja EU, da promovirajo svoja podjetja v bolj trajnostnem in bolj zelenem okolju.

Spretnosti in kompetence:

Spretnosti:

usposabljanje o podpornih sredstvih, podporna mreža, razpoložljivosti financiranja, študije primerov, osnovno usposabljanje o tem, kako preoblikovati svoje podjetje na podlagi trajnostnega in zelenega okolja EU

Prenosljive spretnosti, povezane s tem poglavjem, so namenjene nadgradnji in prekvalificiranju zaposlenih v MSP, menedžerjev in odraslih brez specializirane izobrazbe o zadevi, da bi olajšali zaposlovanje, okrepili MSP prek informacij o financiranju, mreženju in podpornih sistemih, ki jih zagotavlja EU v prizadevanju postati bolj zelena in trajnostna. Te informacije bodo olajšale znanje učencev, da bodo lahko izvedeli informacije o vseh podpornih sistemih, ki jih zagotavlja EU, o možnostih iskanja in shemah, da bi preoblikovali svoje podjetje ter postalo zeleno in trajnostno. Znanje iz tega poglavja je namenjeno tudi podpori MSP, da lahko zgradijo bolj trajnosten in zelen poslovni model, spoznajo prednosti zelenega za zaposlene, delodajalce in podjetje ter preučijo številne dobre prakse drugih MSP, ki so že naredili te prehode.

Kompetence:

spodbujanje trajnosti, merjenje trajnostne uspešnosti podjetja, svetovanje o družbeni odgovornosti podjetij, zelene obveznice, svetovanje o trajnostnih rešitvah, sprejemanje načinov za zmanjšanje

negativnega vpliva potrošnje, krožno gospodarstvo, biogospodarstvo, zelene obveznice, obveščanje o državnem financiranju, prijavite se za vladna sredstva, metode financiranja, poiščite nepovratna sredstva, prijavite se za financiranje raziskav, mikrofinanciranje, preverite vloge za nepovratna sredstva, določite podporne mehanizme za razvoj svoje poklicne prakse, organizirajte podpornike, poiščite podpornike, motivirajte podpornike, sisteme za podporo odločanju, uporabite sistem za podporo odločanju, razširite mrežo ponudnikov, sistemska orodja za upravljanje omrežja, razvoj profesionalnega omrežja, povezovanje z lastniki trgovin, implementacija virtualnega omrežja ⁶

2.0 Podatki o vsakem posameznem podpoglavju

Naslov podpoglavja: **Uvod - Kaj je trajnost, krožno gospodarstvo in zeleno gospodarstvo?**

Kratek uvod v podpoglavje:

V razmerah potrošniške družbe, kakršna je sedanja družba, v kateri se intenzivno izkoriščajo planetarni viri in proizvajajo industrijske količine odpadkov, je koncept trajnostnega razvoja dobil nove razsežnosti, ki govorijo o trajnosti, krožnem gospodarstvu in zelenem gospodarstvu.

Tematika je pomembna na splošni družbeni ravni, na podjetniški in individualni ravni, cilj pa je potreba po razumevanju koncepta krožnega gospodarstva in potreba po njegovem spodbujanju kot temeljne paradigme prihodnjih vedenjskih modelov, ki se premišljajo z vidika dejanske zaustavitve degradacije okolja.

Adapted from:

<https://fuse.education.vic.gov.au/Resource/LandingPage?Objectid=d1686333-aa4c-4475-95c0-d69ec612aa8c>

V zadnjih letih se je po različnih razpravah in raziskovalnih študijah uveljavil koncept »krožnega gospodarstva«, katerega namen je prestrukturirati linearni model »vzemi-izdelek-odloži«, da bi zmanjšali vpliv človekove dejavnosti na okolje.

Za doseg tega cilja krožno gospodarstvo predlaga nabor ukrepov, namenjenih preprečevanju širjenja odpadkov in omogočanju postopkov njihovega recikliranja.

Osnovna ideja krožnega gospodarstva je predlagati model regenerativne proizvodnje, v katerem se izdelki in njihovi sestavni deli večkrat ponovno uporabijo.

"Ta postopen, a nepovraten prehod k trajnostnemu gospodarskemu sistemu je nepogrešljiv del nove industrijske strategije EU."

Tako kot je vsako človeško vedenje mogoče uokviriti v določeno družbeno, osebno ali praktično lastnost ali kompetenco zase in za družbo in tako kot je treba te kompetence prilagoditi spremembam, ki so se zgodile v razvoju družbe in njihovo korelacijo z novimi zakonodajami, je nujno prepoznati tiste učne cilje, ki vodijo do teh novih kompetenc, ki jih zahtevajo nove usmeritve delovanja za uveljavljanje krožnega gospodarstva.

Krožno gospodarstvo bi zahtevalo tehnične veščine, ki trenutno niso prisotne med delovno silo. Spretnosti bi podjetjem na primer omogočile oblikovanje izdelkov z mislijo na krožnost ter vključitev v ponovno uporabo, obnovo in recikliranje.

Manjkajoče tehnične spretnosti bi lahko bile še posebej problematične za MSP.

Po drugi strani pa bi krožno gospodarstvo zahtevalo sistemske spremembe v vedenju potrošnikov in poslovnih modelih, kar bi vplivalo na vsakdanje vedenje, na primer v smislu ločevanja odpadkov in zavržene hrane.

Kaj je krožno gospodarstvo, zeleno gospodarstvo in trajnost

Krožno gospodarstvo je ekonomski model, ki med drugim temelji na delitvi, zakupu, ponovni uporabi, popravilu, obnovi in recikliranju v (skoraj) zaprti zanki, katerega cilj je vedno ohraniti najvišjo uporabnost in vrednost izdelkov, komponent in materialov.

S tem se podaljša življenjski cikel izdelkov.

V praksi to pomeni zmanjšanje količine odpadkov. Ko izdelek doseže konec svojega življenjskega cikla, se materiali, iz katerih je izdelan, ohranijo v gospodarstvu čim dlje. Vedno znova jih je mogoče uporabiti v proizvodnji in tako ustvariti še več dodane vrednosti.

To je pristop, ki se radikalno razlikuje od tradicionalnega, linearnega ekonomskega modela "uporabi-proizvedi-porabi-zavrzi". Ta tradicionalni model temelji na velikih količinah poceni in lahko dostopnih materialov in energije.

Cilj zelenega gospodarstva je izboljšana blaginja in socialna pravičnost, hkrati pa znatno zmanjša okoljska tveganja in ekološke pomanjkljivosti. Prehod v zeleno gospodarstvo pomeni politike in naložbe, ki bodo ločile gospodarsko rast od rasti trenutne intenzivne porabe surovin in energije.

Zeleno gospodarstvo je približen sinonim za krožno gospodarstvo, pri čemer je krožno gospodarstvo izraz, ki se uporablja na ravni EU, medtem ko se na globalni ravni po Okoljskem programu Združenih narodov uporablja izraz zeleno gospodarstvo, ki pa ima širši pojem.

Karl Burkart definira zeleno gospodarstvo, ki temelji na šestih glavnih sektorjih:

1. Obnovljiva energija (sončna, vetrna, itd.);
2. Zelene zgradbe (npr. LEED - Leadership in Energy and Environmental Design);
3. Alternativna goriva (električna vozila, hibridi ali alternativna goriva);
4. Upravljanje z vodo (čiščenje vode, sistemi za zbiranje deževnice itd.);
5. Ravnanje z odpadki (recikliranje, odlaganje itd.);
6. Upravljanje zemljišč (vključno z ekološkim kmetovanjem, ohranjanjem habitatov, pogozdovanjem mestnih parkov, pogozdovanjem in stabilizacijo zemljišč).

Trajnost ali trajnostni razvoj je sposobnost obstoja in razvoja brez izčrpanja naravnih virov za prihodnost.

Združeni narodi so v Brundtlandovem poročilu opredelili trajnostni razvoj kot razvoj, ki izpolnjuje potrebe sedanjosti, ne da bi ogrozil sposobnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje lastne potrebe. Predpostavlja, da so viri omejeni in jih je zato treba uporabljati previdno in odgovorno, da zagotovimo, da jih je dovolj za prihodnje generacije, ne da bi se zmanjšala kakovost današnjega življenja.

Adapted from:

<https://www.aexcelcorp.com/blog/eco-friendly-traffic-paint/5-ways-to-establish-a-culture-of-sustainability>

Trajnostna družba mora biti družbeno odgovorna, osredotočena na varstvo okolja in dinamično ravnovesje v človeških in naravnih sistemih.

Koncept trajnosti je sestavljen iz treh stebrov: okoljskega, gospodarskega in socialnega – neuradno znanega tudi kot planet, dobiček in ljudje.

Krožno gospodarstvo/zeleno gospodarstvo spada pod enega od stebrov trajnosti, saj so tisti ekonomski modeli, ki podpirajo družbeno trajnostni razvoj v dinamičnem ravnovesju med človeškimi in naravnimi sistemi.

Zakaj moramo preiti na krožno gospodarstvo

V sedanjem času je človeštvo spoznalo, da ni dovolj le vzeti na znanje tisto, kar je opazovalo dolga leta, a za kar niso bili sprejeti resnični in trajni prisilni ukrepi. Če bomo nadaljevali v istem slogu, v katerem so bili izkoriščeni naravni viri planeta, na katerem živimo, če ga bomo še naprej obremenili z ogromnimi količinami vseh vrst odpadkov, če bomo še naprej povečevali emisije CO₂ in s tem povezano onesnaževanje, je prihodnost videti zelo črna, v kateri sta gospodarski zlom in poslabšanje kakovosti človeškega življenja neizogibna.

Zato so potrebne gospodarske, socialne in okoljske rešitve za ohranitev uporabe omejenih zemeljskih virov na odgovoren in konzervativen način za zmanjšanje škodljivih učinkov, ki lahko negativno vplivajo na okolje.

Tudi zato, ker svetovno prebivalstvo narašča in s tem tudi povpraševanje po surovinah, vendar je razpoložljiva količina osnovnih surovin omejena, je edina ekonomska rešitev krožno gospodarstvo.

Tako se je treba usmeriti v krožno gospodarstvo, ki ima kratkoročno, predvsem pa dolgoročno številne prednosti, med katerimi lahko omenimo:

- zmanjšanje skupnih letnih izpustov toplogrednih plinov, ki so odgovorni za dvig globalnih temperatur (proizvodnja vsakdanjih materialov trenutno povzroči 45 % izpustov CO₂ v EU),
- zmanjšanje pritiska na okolje z zmanjšanjem količine proizvedenih odpadkov,
- večja zanesljivost oskrbe s surovinami,
- povečana konkurenčnost,
- spodbujanje inovativnosti,
- spodbujanje gospodarske rasti (za dodatnih 0,5 % BDP),

- ustvarjanje delovnih mest (do leta 2030 naj bi se število delovnih mest samo v EU povečalo za 700.000),
- potrošniki bodo imeli koristi tudi od bolj trajnostnih in inovativnih izdelkov, ki bodo prispevali k boljši kakovosti življenja in jim dolgoročno prihranili denar,
- povečati kakovost življenja na splošno, globalno, ne le za ljudi, ampak tudi za kopensko in morsko življenje,
- razvoj pametnih mest

Izzivi krožnega gospodarstva

Res je, da sprememba načina, kako naj se gospodarstvo »obrača« v krožno gospodarstvo, ni brez izzivov, a prednosti in priložnosti, ki jih prinaša nov sistem razmišljanja na poti surovine – proizvodnja – potrošnja – ponovna uvedba v gospodarski tokokrog so veliko pomembnejše od ovir, ki trenutno obstajajo.

Glavni izzivi, s katerimi se bomo morali soočiti, vključujejo:

- **Finance** – prehod v krožno gospodarstvo prinaša precejšnje stroške. Za podjetja, zlasti za mala in srednje velika podjetja (MSP), veljajo stroški inovacij in zelenih poslovnih modelov ena glavnih ovir za sprejemanje bolj trajnostnih praks. Problem je tudi pomanjkanje ustreznih finančnih instrumentov za razvoj množičnega trga radikalnih inovacij.
- **Pomanjkanje ključnih gospodarskih dejavnikov** – to so tiste vmesne poti, ki podpirajo prehod v krožno gospodarstvo, kot so: cenovni sistemi, ki spodbujajo z viri učinkovito ponovno uporabo in odražajo celotne okoljske stroške; spodbude za proizvajalce in predelovalce, da sodelujejo pri izboljšanju uspešnosti znotraj in vzdolž določenih vrednostnih verig; in trgi sekundarnih surovin.
- **Pomanjkanje znanj in spretnosti, potrebnih za krožno gospodarstvo** – današnja delovna sila ima malo ali nič tehničnih znanj za lažji prehod v krožno gospodarstvo. Te tehnične veščine vključujejo na primer osebno sposobnost razmišljanja in izvajanja konkretnih načinov ponovne uporabe, obnove in recikliranja izdelkov. Pomanjkanje teh tehničnih znanj bi lahko bilo še posebej problematično za MSP.
- **Vedenje potrošnikov in poslovni modeli** – krožno gospodarstvo zahteva spremembe v vedenju potrošnikov in poslovnih modelih za zmanjšanje materialnih odpadkov (vključno z živilskimi odpadki) in minimizacijo odpadkov, vključno z razvrščanjem odpadkov in prepakiranjem – ponovno uporabo na drugi ravni. Podjetja in potrošniki slabo poznajo potencialne koristi krožnega gospodarstva in so neradi sprejeli nove poslovne modele (npr. najem namesto lastništva).

- **Upravljanje na več ravneh** – potrebno je ukrepanje na številnih ravneh (npr. mednarodni, evropski, nacionalni, lokalni, poslovni in posamezniki) ter na številnih področjih politike. Upoštevati je treba vprašanja zunanje trgovine in obstoječe politike EU, kot je notranji trg.

Poslovne prednosti krožnega gospodarstva in trajnosti

Vse več podjetnikov išče trajnostne poslovne ideje in prilagajanje krožnemu gospodarstvu, saj so spoznali, da lahko vodijo do poslovnega uspeha.

Študije v zadnjih letih so pokazale, da imajo podjetja, ki pri svojem poslovanju izpolnjujejo okoljske in družbene parametre (ogljčni odtis podjetja, prizadevanja za razvoj skupnosti, poraba vode, raznolikost zaposlenih in drugo), izboljšano finančno uspešnost, manj dolgov in privabljajo vlagatelje. Tako ima lahko "dobro poslovanje" neposreden vpliv na "dobro poslovanje" podjetja.

Praktično prilagajanje krožnemu gospodarstvu podjetju prinaša številne prednosti, med drugim:

- izogibanje ponavljajočemu se delu in osredotočanje na inovativne vidike poslovanja
- uporabljene surovine
- zmanjšanje količine odpadkov in možnost ponovne vključitve nekaterih odpadkov v proizvodni cikel
- povečanje produktivnosti
- povečana konkurenčnost
- povečanje dobička
- spodbujanje gospodarske rasti podjetja
- izboljšanje delovnih pogojev
- večja vidnost za zgodnje preprečevanje izgube
- učinkovit nadzor nad poslovanjem
- nastanek novih poklicev

Podjetja so spoznala, da je bolj koristno, če se pozorno posvetijo svojim ciljem, preden se osredotočijo le na dobiček, če želijo ohraniti svojo dolgoročno stabilnost in finančno zdravje.

Kaj dela EU, da bi postala krožno gospodarstvo

Parlament je pozval, naj EU in nacionalni cilji povečajo učinkovitost virov za 30 % do 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2014 in za „nadzorno ploščo“ kazalnikov za merjenje različnih vidiki porabe virov.

Zahteval je tudi pregled zakonodaje o okoljsko primerni zasnovi in ustrezne zakonodaje o politiki izdelkov, da se postopoma vključijo obvezne zahteve glede učinkovite rabe virov, ukrepi za spodbujanje razvoja trgov za sekundarne surovine, obvezna zelena javna naročila in mobilizacija sredstev EU za učinkovito rabo virov.

Parlament je tudi poudaril, da bi morale politike izobraževanja in usposabljanja upoštevati „zelene spretnosti“, potrebne pri prehodu na krožno gospodarstvo.

Evropska komisija je 2. decembra 2015 predstavila svoj novi sveženj o krožnem gospodarstvu, ki vsebuje sporočilo (akcijski načrt za krožno gospodarstvo, skupaj s seznamom ukrepov v prilogi) in štiri zakonodajne predloge o politiki EU o odpadkih.

Ti štiri predlogi se nanašajo na:

1. okvirna direktiva o odpadkih (2008/98/ES);
2. Direktiva o odlagališčih (1999/31/ES);
3. Direktiva o embalaži in odpadni embalaži (1994/62/ES);
4. direktive o izrabljenih vozilih (2000/53/ES), o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih (2006/66/ES) ter o odpadni električni in elektronski opremi (2012/19/EU) .

Cilj akcijskega načrta za krožno gospodarstvo je "zapreti zanko" z dopolnitvijo ukrepov iz zakonodajnih predlogov in prispevati k izpolnjevanju zavez „Ciljev trajnostnega razvoja“ držav (SDG), sprejeti leta 2015, zlasti cilj 12 o trajnostni potrošnji in proizvodnji.

Komisija je sprejela tudi Načrt za okoljsko primerno zasnovano in energijsko označevanje za obdobje 2022–2024 za zajemanje novih izdelkov, ki rabijo energijo, ter za posodobitev in dvig ravni ambicij za izdelke, ki so že regulirani, kot prehodni ukrep do začetka veljavnosti nove uredbe. sila. Delovni načrt obravnava zlasti izdelke zabavne elektronike (pametne telefone, tablice, sončne celice), ki predstavljajo najhitreje rastoči tok odpadkov .

Naslov podpoglavja: **6.3 Trajnostni in krožni poslovni modeli**

Trajnostni in krožni poslovni modeli

Krožni poslovni model organizacije je način za ustvarjanje, ponujanje in zagotavljanje vrednosti najširšemu krogu zainteresiranih strani ob minimiziranju okoljskih in družbenih stroškov. Krožna podjetja so danes bolj osredotočena na ustvarjanje vrednosti za svoje stranke in delničarje z inovativnimi in učinkovitimi poslovnimi praksami. Namesto dela na preoblikovanju in prestrukturiranju sistemov storitev izdelkov od zgoraj navzdol, se osredotočajo na razvoj in implementacijo sistemov storitev od spodaj navzgor, ki bodo zagotovili prihodnjo sposobnost preživetja in konkurenčnost podjetja.

Krožna podjetja so globoko vključena v fazo uporabe izdelka in ustvarjajo prihodke z zagotavljanjem storitev, namesto s prodajo fizičnih izdelkov. Prehod na krožni poslovni model je nujen korak, da se podjetje osredotoči na stranke in jim zagotovi najboljšo možno izkušnjo. Identificirani krožni poslovni model je mogoče uporabiti za implementacijo ideje krožnosti na praktični ravni. Obstaja nekaj ključnih elementov, ki so bistveni za uspešen poslovni model, ki vključuje uporabo krožnega gospodarstva.

Ti vključujejo:

Zmanjševanje odpadkov

Uporaba recikliranih materialov

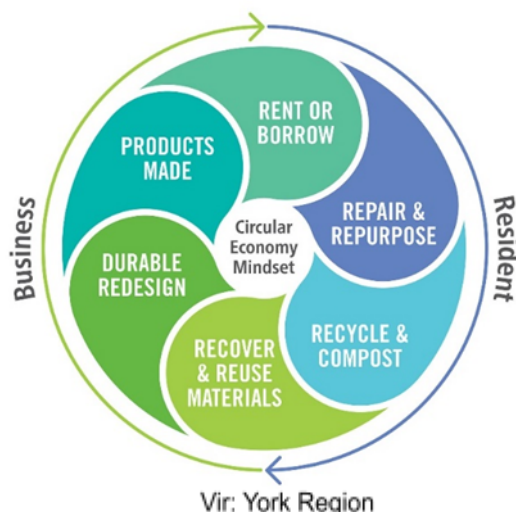
Uporaba trajnostnih praks

Med različnimi skupinami ljudi ni posebnih meja, vendar ima vsaka edinstvene značilnosti, zaradi katerih izstopa. Podjetja lahko te funkcije uporabijo za doseganje ogromne produktivnosti naravnih virov z uporabo njihove kombinacije.

Krožno gospodarstvo

Krožno gospodarstvo je model trajnostne proizvodnje in potrošnje, ki vključuje souporabo, najem, ponovno uporabo, popravilo, obnovo in recikliranje materialov in izdelkov, dokler je to mogoče. Tako se življenjska doba izdelkov podaljša. V praksi to pomeni zmanjšanje količine nastalih odpadkov. Ko izdelek ni več uporaben, ga po zakonih ponudbe in povpraševanja zavržemo. Te izdelke je mogoče večkrat uporabiti za ustvarjanje večje vrednosti. To je način življenja, osredotočen na preprečevanje nastajanja odpadkov ter ponovno uporabo in recikliranje materialov.

Ta novi gospodarski model se razlikuje od tradicionalnega. Ta model temelji na številnih poceni in lahko dostopnih virih in energiji. Poleg tega se predvideva, da bo del tega modela v nekaj letih zastarel in ga bo nadomestil novejši model.

V krožnem gospodarstvu rast ne temelji na porabi omejenih virov, temveč na ponovni uporabi in recikliranju teh virov. To opredeljuje koncept gospodarstva in raziskuje različne razsežnosti gospodarstva, vključno z razliko med biološkim in tehničnim gospodarstvom, različnimi priložnostmi za ohranitev uporabe materialov in izdelkov ter zgodovino idej o gospodarstvu. Poudarjene so

prednosti prehoda iz linearnega gospodarstva v krožno gospodarstvo, npr. družba, ki je zasnovana tako, da je zdrava in regenerativna. Krožno gospodarstvo pomeni, da gospodarska dejavnost gradi in obnavlja splošno zdravje sistema s pogostejšim recikliranjem in ponovno uporabo materialov in virov. Koncept priznava pomen gospodarstva, ki deluje na vseh ravneh. To vključuje velika in mala podjetja, organizacije in posameznike, globalno in lokalno.

Izdelki so zasnovani tako, da jih je mogoče čim pogosteje uporabiti ali reciklirati. To pomaga zmanjšati emisije iz tradicionalne proizvodnje in transporta. Končni cilj je ohraniti in povečati naravni kapital z nadzorom končnih zalog in uravnoteženjem tokov obnovljivih virov.

Evropski parlament je pozval k ukrepom za rešitev tega problema. Ukrepi, kot so preprečevanje nastajanja odpadkov, ekološka zasnova in ponovna uporaba, lahko podjetjem prihranijo denar, hkrati pa zmanjšajo njihove skupne letne emisije toplogrednih plinov. Proizvodnja materialov, ki jih uporabljamo vsak dan, povzroči 45 % emisij CO₂. Če se usmerimo v bolj krožno gospodarstvo, lahko prihranimo veliko energije, zmanjšamo pritisk na okolje, izboljšamo zanesljivost oskrbe s surovinami, povečamo konkurenčnost, spodbudimo inovativnost in povečamo gospodarsko rast. Do leta 2030 bi lahko v EU ustvarili tudi delovna mesta. Potrošniki bodo imeli koristi od trajnejših in inovativnejših izdelkov, ki jim bodo olajšali življenje in dolgoročno prihranili denar.

Vlade želijo zmanjšati količino odpadkov. V Evropi je bilo leta 2019 recikliranih komunalnih odpadkov (40 % vseh odpadkov) 47 %. Cilj je 60 % do leta 2025 in 65 % do leta 2030, skupaj s ciljem zmanjšati odlaganje na manj kot 10 % do leta 2035 s 24 % leta 2019. Eden ključnih dejavnikov je bila uporaba uredbe o razširjeni odgovornosti proizvajalca (EPR), v skladu s katero so proizvajalci odgovorni za vplive svojih izdelkov na okolje, ko postanejo odpadki. Po vsem svetu deluje več kot 400 sistemov EPR (vir: OECD), večina pa se nanaša na elektronsko in električno opremo, embalažo, pnevmatike ali baterije. V Evropi je bilo leta 2018 recikliranih več kot 87 % avtomobilov, vendar manj kot 50 % elektronske opreme (vir: Eurostat).

Ključni elementi strategije

V zadnjih letih je prišlo do temeljitega premika v delovanju podjetij, ta premik pa zahteva drugačen način razmišljanja in poslovanja. Ta tipologija krožnega poslovnega modela ponuja priložnosti za implementacijo ideje krožnosti na praktični ravni. Na kratko opisana podjetja ne predstavljajo nujno novih strategij za celovite poslovne modele, temveč ključne elemente, ki prispevajo h krožnemu delovanju. Med različnimi vrstami ni meja, vsekakor pa med njimi obstajajo razlike. Obstaja veliko načinov, kako jih uporabiti za doseganje ogromne produktivnosti naravnih virov.

Circular supplies

Access and performance

Extending product value

Bridging

Krožne zaloge

Podjetje temelji na razpoložljivosti obnovljivih, recikliranih ali biorazgradljivih virov, ki podpirajo krožne sisteme proizvodnje in potrošnje. Izdelek se osredotoča na zagotavljanje nadomestka za kritične materiale, ki povzročajo brazgotine in so škodljivi za okolje.

Dostop in zmogljivost

Dostop in zmogljivost sta pomembna za zagotavljanje zmogljivosti ali storitev, potrebnih za zadovoljevanje potreb uporabnikov, ne da bi morali kupiti ali uporabljati fizične izdelke. Vrednostni predlog za podjetje je ponuditi kombinacijo izdelkov in storitev, ki želijo strankam zagotoviti funkcionalno rešitev.

Povečanje vrednosti izdelka

Podjetje se osredotoča na izkoriščanje preostale vrednosti izdelkov in zagotavljanje visokokakovostnih, dolgotrajnih izdelkov, ki so podprti z zasnovo za vzdržljivost, popravljivost, nadgradljivost in modularnost. Vrednosti, ki bi bile sicer izgubljene zaradi zapravljanja materialov, se ohranijo ali celo izboljšajo s popravilom, posodobitvijo, obnovo, predelavo ali ponovnim trženjem izdelka.

Premostitev

Spodbuja sodelovanje med proizvajalci in potrošniki, bodisi posamezniki ali organizacije. Vrednostni predlog omogoča ljudem, da medsebojno delujejo in sodelujejo, da bi zadovoljili potrebe ponudbe in povpraševanja.

Krožni poslovni model

Zlahka je razumeti, zakaj vse več proizvodnih podjetij govori o tem, kar se pogosto imenuje krožno gospodarstvo – kjer podjetja ustvarjajo dobavne verige, ki obnavljajo ali reciklirajo vire, uporabljene za ustvarjanje njihovih izdelkov.

Toda ustvarjanje krožnega poslovnega modela je zahtevno in napačen pristop je lahko drag.

Tri strategije za krožnost

Ohranite lastništvo izdelka (RPO). V klasični različici tega pristopa proizvajalec svoj izdelek kupcu da v najem ali zakup, namesto da bi ga prodal. Tako je proizvajalec odgovoren za izdelke, ko jih potrošniki prenehajo uporabljati.

Podaljšanje življenjske dobe izdelka (PLE). Podjetja, ki uporabljajo to strategijo, se osredotočajo na oblikovanje izdelkov, ki bodo trajali dlje, kar lahko odpre možnosti za trge rabljenih izdelkov.

Dizajn za recikliranje (DFR). Podjetja, ki uporabljajo to strategijo, preoblikujejo svoje izdelke in proizvodne procese, da povečajo možnost predelave uporabljenih materialov za uporabo v novih izdelkih.

Matrika krožnosti

Za podjetja, ki želijo ustvariti krožni poslovni model za svoje izdelke, bo pravi model vključeval eno ali več od treh osnovnih strategij: ohranjanje lastništva izdelka (RPO), podaljšanje življenjske dobe izdelka (PLE) in načrtovanje za recikliranje (DFR). Prava strategija za povrnitev izdelka temelji na tem, kako enostavno ga lahko proizvajalec dobi nazaj in koliko vrednosti lahko iz njega pridobi. Vsako podjetje se sooča z različnimi izzivi v vsaki dimenziji, odvisno od svojih sposobnosti in konkurenčnega okolja. Spremembe v sposobnostih in konkurenčnem okolju podjetja lahko vplivajo na izzive, s katerimi se sooča.

Vir: Harvard Business Review

Pet elementov za trajnostne poslovne modele

Raznolikost

Podjetje mora najti načine, kako privabiti raznolik nabor virov, ljudi in naložb, da bo bolje pripravljeno na morebitne izzive ali motnje. Posamezna poslovna linija, en vir dohodka ali ljudje, ki si delijo iste interese, lahko podjetje izpostavijo večjim tveganjem. Ni več »varnega« načina, da bi se podjetja omejila na pletenje. Ta trend počasi umira, saj se ljudje vse več učijo o ustvarjanju lastnih oblačil in se bolj zabavajo ob učenju novih stvari.

Modularnost

V matrični organizaciji so tokovi znanja običajno olajšani z modularnostjo organizacije. Vendar pa te organizacije niso le intenzivne z viri, ampak tudi ogrožajo celotno organizacijo, kar ima široke posledice. Organizacije morajo biti bolj neodvisne in se osredotočiti na modularnost (ohranjanje funkcij ločene), da jih šoki ne prizadenejo.

Odprtost

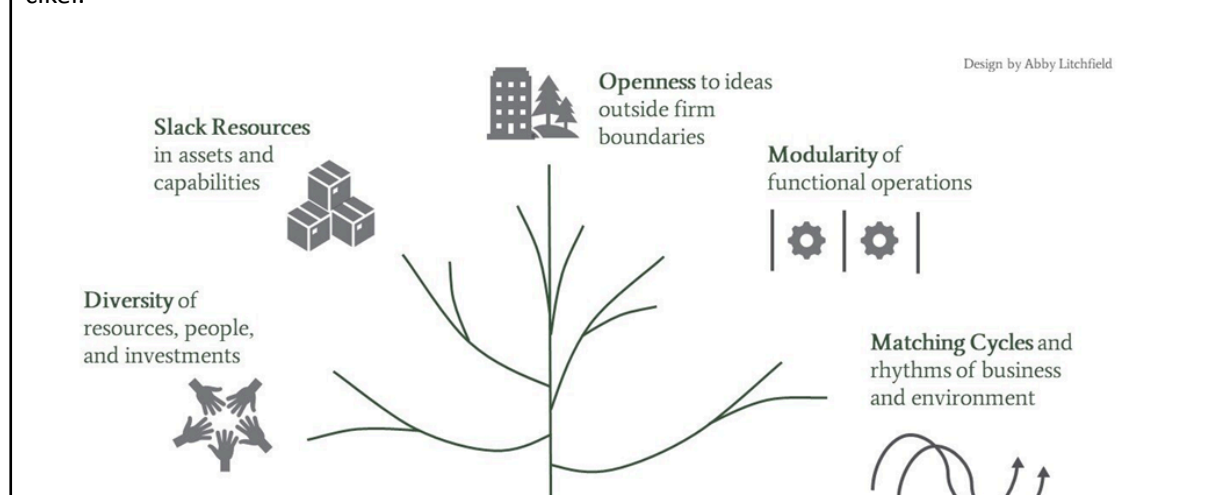
Podjetja, ki so odprta in odzivna na zunanji svet, bodo lahko uspevala v današnjem okolju. Ta podjetja so zaskrbljena zaradi prihodnjih težav. Nenehno spremljajo zunanji svet in projicirajo možne prihodnje scenarije. Ljudje pričakujejo, da bodo lahko pomagali oblikovati svojo potencialno prihodnost in se tudi soočiti s sedanostjo. Povezava med organizacijo in zunanjim podjetjem je pomembna in jo je mogoče enostavno spremeniti ali prilagoditi potrebam zunanjega podjetja.

Rezervni viri

V dobi proizvodnje ravno ob pravem času se na proste ali rezervne vire pogosto gleda kot na zapravljanje. Kljub izzivom inovacije in prilagajanje zahtevajo finančne in ustvarjalne naložbe ter prostor za spremembo smeri. Podjetja, ki se lahko soočajo z nevihtami, bi si morala dati nekaj časa, da se prilagodijo novim zamislim, scenarijem in spremembam v razmišljanju. Vedno je pomembno imeti dovolj sredstev za spodbujanje trajnostnega poslovnega modela.

Ujemanje ciklov

Podjetja pogosto razmišljajo o optimizaciji uspešnosti in pridobivanju več iz manj. Podjetja so na tekočem traku, kjer vedno znova delajo isto stvar, zaradi česar se soočajo z omejitvami virov. Odporna podjetja ne razmišljajo o nenehni rasti, temveč o cikličnih procesih: ciklih navzgor in navzdol, proizvodnih ciklih in ciklih vzorcev nakupovanja potrošnikov. Z razumevanjem ritmov poslovanja in okolja se lahko podjetje bolje sinhronizira z njimi in ne pretirava, kar je verjetno le en cikel.

Vir: Network for Business Sustainability

Naslov podpoglavja: **Literatura**

Kratek uvod v podpoglavje:

Reference in bibliografija, povezana s temo poglavja.

3.0 Podrobna navodila za trenerja

Poglavje 6

1. korak: Trener se mora najprej seznaniti z uvodom, nameni in cilji ter učnimi rezultati poglavja

2. korak : Trener mora naučiti datoteko PPT, povezano s temo 6. poglavja

3. korak : Na koncu predstavitve mora trener udeležencem pokazati naslednje odčitke. [Kako ustvariti uspešen trajnostni poslovni model](#), [Krožni poslovni modeli1](#), [Krožni poslovni modeli2](#), [Sedem stebrov krožnega gospodarstva](#)

Viri :

PPT:

Branje: [Kako ustvariti uspešen trajnostni poslovni model](#), [Krožni poslovni modeli1](#), [Krožni poslovni modeli2](#), [Sedem stebrov krožnega gospodarstva](#)

Vaje: /

Video posnetki :

Dodatni materiali: /

4.0 Reference

1. Kaj pomenita trajnostni razvoj in zeleno gospodarstvo -
<http://green.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=30>
2. Zapiranje kroga – Nov sveženj krožnega gospodarstva –
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573899/EPRS_BRI\(2016\)573899_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573899/EPRS_BRI(2016)573899_EN.pdf)
3. Zeleni dogovor: novi predlogi, da bi trajnostni izdelki postali norma in povečali neodvisnost Evrope od virov - https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_2013
4. Krožno gospodarstvo: definicija, pomen in prednosti:
(<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20151201STO05603/circular-economy-definition-importance-and-benefits>)
5. PODROBNOSTI O KROŽNEM GOSPODARSTVU:
<https://archive.ellenmacarthurfoundation.org/explore/the-circular-economy-in-detail>
6. Razlaga krožnega gospodarstva: Ponovno premislite o napredku:
<https://ellenmacarthurfoundation.org/videos/explaining-the-circular-economy-rethink-progress>
7. Poslovni modeli krožnega gospodarstva:
<https://www.edisongroup.com/edison-explains/circular-economy-business-models/>
8. Krožni poslovni modeli: <https://sustainabilityguide.eu/methods/circular-business-models/>
9. 5 načel trajnostnega poslovnega modela:
<https://nbs.net/five-principles-of-a-sustainable-business-model/>
10. Razlaga poslovnih modelov krožnega gospodarstva:
<https://www.boardofinnovation.com/circular-economy-business-models-explained/>
11. Krožni poslovni model: <https://hbr.org/2021/07/the-circular-business-model>
12. 5 poslovnih modelov krožnega gospodarstva, ki ponujajo konkurenčno prednost:
https://www.weforum.org/agenda/2022/01/5-circular-economy-business-models-competitive-advantage/?DAG=3&gclid=CjwKCAiA68ebBhB-EiwALVC-NsuHnkar0t-N8T8pdXxedyC6JzL22xX3EO137XSqbqd1kRtXEaQ0uxoC-OgQAvD_BwE
13. Kako ustvariti trajnostni poslovni model:
<https://www.business.com/articles/how-to-create-a-sustainable-business-model/>